

Н О В І Д А Н І

Ч. 6 (20)

ЗАЛЬЦБУРГ, Неділя 18 листопада 1945 р.

РІК I.

Український Допомоговий Комітет в Америці

ОФІЦІЙНО ВИЗНАНИЙ НЕЗАЛЕЖНИМ

(Від власного кореспондента)

Вашингтон. Рішенням Президентської Воєнної Допомогової Контрольної Ради з дня 21 вересня 1945 р. до ч. реєстр. 593 признано Об'єднаному Українському Допомоговому Комітету в Америці права цілковитої самостійності не тільки в збиранні допомогових фондів у США Америки, але також і при висиланні фондів для українців в Європі, які потерпіли в війні.

Як відомо, Комітет має свій осідок у Філадельфії і вже рік, як збирає дари в грошах і одязі.

Комунікат Об'єданого Українського Американського Д. К.

I. Реєстрація

На підставі рішення Президентської Воєнної Допомогової Контрольної Ради з дня 21 вересня 1945 р. — Об'єднаний Український Американський Допомоговий Комітет визнаний самостійною допомогоюю одиницею з правом безпосередніх зносин і висилання допомоги українським організаціям в Європі, та з обов'язком висилати кожних три місяці свої фінансові звіти до президентської Ради.

II. Адреса О.У.А.Д.К.

Громади і організації висилають різні фонди на адресу:

United Ukrainian American
Relief Committee

P. O. Box 1661. Philadelphia 5. Pa.

щоби наша американська імміграція могла заявити перед нашим урядом, як ми хочемо на ділі допомагати нашим нещасним братам.

III. Розподіл пожертв

Згідно з рішенням Президентської Ради вже створені

Українські Допомогові Комітети у Франції, Бельгії, Італії і Англії. Тільки через ці Комітети буде вислана допомога нашим людям.

Щоби прискіпити справу допомоги — ще раз закликає наші організації в Європі об'єднатися й створити в кожній державі тільки один допомоговий комітет, визнаний урядом держави.

VI. Допомогове Бюро в Лондоні

Для ведення плянної праці, зв'язку з урядовими установами та виміни думок між усіма українськими допомоговими організаціями — твориться старанням О.У.А.Д.К. Комітету та Канадійського Українського Допомогового фонду — Центральне Українське Допомогове Бюро з осідком у Лондоні.

Членами цього Бюра будуть — крім цих двох організацій — також Допомогові Комітети Бразилії, Аргентини, Англії, Бельгії, Франції, Італії і інших країн, де будуть створені подібні допомогові комітети.

(Докінчення на стор. 2).

Сцена й життя

18 листопада 1945.

В найчорніші дні царської реакції, коли проти всього збірного українського організованого життя поведено рішучий наступ і на всі його національні, громадські й культурні прояви накладено гострі приписи заборон і важкі ланцюги цензури, коли проголошено офіційне заперечення самого відрубного існування українства, як окремої національної спільноти, коли здавалося, що прийшла загибіль розвитку українського національного духа — зі сцени українського театру, тоді скромного, побутового своїм репертуаром, пролунало враз живе, чарівне українське слово.

Як заперечення безграмотних тез, як протест проти натисків і перепон, як заповідь шукання нових шляхів і пролонження безперервного процесу розвитку, як підбальорюючий сигнал мобілізації нових сил.

Як символ немирного духа нації.

Довгі-довгі роки лунало це слово. Втискалось у всі глухі закутини рідної землі, поглиблювало культ батьківської мови у своїх, пестило чаром звуку неофітів, наvertsало блудних, захоплювало мельодійністю чужих.

Гомоніло єдиним тоді гомонем переконливого життя нації.

Український театр врятував національну спільноту в загрозливій для її існування роки кризи. Пов'язав те, що було з тим, що назрівало. І підготував те, що мало прийти.

Подібне — хоч з деякими відмінними мотивами й виявами — сталося і на Західних Землях, і в Буковині. Скрізь — велика і так невдячна тоді праця! Але скрізь — які ж величезні досягнення.

Особлива ж була роля української сцени між земляками поза межами рідної землі, на чужині.

Український театр виконав свою історичну місію.

Він — заслужився для нації.

Перипетії української сцени на всіх українських землях останньої доби ще живі в наших пам'яті. Говорити про них завжди.

Торкаємось сьогодні тієї теми на маргінесі однієї події в культурному житті нашої громади тут, на чужині.

Український Національний Театр при Українському Комітеті в Зальцбурзі, зокрема ж його Відділ Опери, відкриває сьогодні свій сезон. На ділі ж починає свою працю на чужині. Нав'язує до старих традицій української сцени, що завжди була тісно зв'язана з українським життям, з його дійсністю. Починає працю, продовжуючи давню місію української сцени — дати духовий зміст сірим будням, влити віру у власні сили спільноти.

Відкриває сезон — наче символічною на сьогодні — оперою „Запорожець за Дунаєм“.

Привітаємо ж ці зусилля наших земляків, працівників українського сценічного мистецтва й побажаємо їм великих досягнень для добра української національної спільноти на чужині й на славу українського театру.

Хай зворушливі, благальні слова молитви з кінцевої дії опери, що кожної днини линуть до Всевишнього з наших стужених сердець, пролунають сьогодні зі сцени з вірою, що Він вислухає наших благань.

— нй.

(Докінчення з 1 стор.)

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ в АМЕРИЦІ V. СПРАВА ІМІГРАЦІЇ

В доповненні комунікату в справі імміграції:

Особам, з якими вже встановлено зв'язок в американській зоні окупації, висилати одну копію офідавіту на наступну адресу:

Combined Displaced Persons
Executive Headquarters
U. S. Forces
European Theater
A. P. O. 757 Postmaster N. Y.
а рівночасно писати і до:
Sir Herbert W. Emerson
Director of the Intergovernmental
Committee on Refugees
19 Hill St. Berkeley Square
London W. 1.

та повідомляти Об'єднаний У. А. Д. Комітет на вгорі подану адресу.

Об'єднаний Український
Американський Допомоговий
Комітет.

Вага вільної преси

Лондон. На зборах Товариства Журналістів у минулому тижні в Лондоні, промовляв прем'єр Етлі. Він сказав:

„Ми потребуємо міжнародної співпраці в найбільшому zakresі. В цій співпраці немає нічого більш важливого, як вільний обіг вісток. При такому способі кореспонденцій населення всіх країн краще пізнає себе взаємно.“

Сан Франціско. Президент американської пресової агенції „Юнайтед Прес“ Бейлі вислав прем'єрові Етлі телеграму з подякою за його заяву про

необхідність вільної преси. Він телеграфував:

„Як президент організації, яка вже більше як 30 років працює за вільний обіг вісток у цілому світі без будьяких впливів, вітаємо сердечно Вашу заяву перед Товариством Журналістів про волю пресових кореспонденцій. Окреслення, становлені прем'єром Його Королівської Милости набагато спричиняться до покращення справи, котра заслуговує підтримки для журналістів і офіційних урядових кіл у кожній вільній країні“.

Армія СШ і мир в Європі

Бостон, (ПС). Генерал Айзенгавер промовляв на державному бенкеті. Він заявив:

„Для втримання миру необхідно залишити в Європі відповідну кількість збройних сил. Якщо б американські війська були заскоро виведені з Європи, мир міг би бути загроже-

ним, а минула війна була б даремною. Зобов'язання Америки перед світом і нами самими мусять бути виконані. Чи ми повинні так далеко знести себе в Європі, що втрачимо нездійсненим те, за що ми змагалися, чи зберемо сили, щоб витримати до кінця?“

ЗАТРИМАЛИ ЛІТУНІВ

Букарешт, 15. 11. (Е. П). Советська влада в Букарешті наказала всім англійським та американським літунам у Румунії затриматися на летовищах аж до дальших розпоряджень. Наслідком цього розпорядження англійські й американські місії в Румунії не можуть одержувати пошти та інших посилок, які вони одержували повітряним шляхом.

РОЗШУКИ

(Від власного кореспондента)

Нью-Йорк. В нью-йоркській українській щоденній газеті „Свобода“ та канадській „Український Робітник“ (Торонто) відкриті рубрики розшуків для українських переселенців в Європі та їхніх рідних і знайомих в Америці, вірніше в Канаді.

ВІВЕЗЛИ 7.000 ІТАЛІЙЦІВ

Рим, 15. 11. (Е. П). Італійський прем'єр Паррі заявив, що югослав'янська влада вивезла з Істрії 7—8.000 італійців. „Це переслідування італійців — не фашистів — мусить скінчитися“,

заявив Паррі. Вивезені „зезли без сліду“. Це вивезення італійців, ствердив Паррі, „має на меті зліквідувати італійський спротив і змінити расовий склад цієї округи“.

В КАНАДІ ПРО НАС

(Від власного кореспондента)

Оттава. Три послы до канадійського парламенту — Глінка, Стурт і Токер виступили з домаганням допомоги українським переселенцям в Європі шляхом організування й допущення масової імміграції українців до Канади.

ВІЧЕ в НЬЮ-ЙОРКУ

(Від власного кореспондента)

Нью-Йорк. Два тижні тому відбулося в Нью-Йорку велике віче, присвячене справі українських переселенців в Європі.

З промовами виступили українці й американці, серед них і бувший соціалістичний кандидат на пост президента США, Нормен Томас.

Відповідні резолюції з протестом вислано до президента Трумена й міністра закордонних справ Бірнса.

ШКІЛЬНІ СПРАВИ**ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО
БАТЬКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ
в ЗАЛЬЦБУРЗІ**

21 жовтня ц. р. відбулися Загальні Збори Українського Батьківського Комітету в Зальцбурзі. Докладно обговорено всі важливі справи та пляни праці на майбутнє. Розгорнулася дуже жвава дискусія на різні питання в справі виховання й навчання молоді. Головними проблемами були: 1) подбати про школу та допомогти матеріально й морально в усіх труднощах, які в'яжуться з формуванням школи, 2) подбати про усушення всіх перешкод, які завжди виривають при початках, 3) створити гурт батьків, які подбають, щоб молодь мала допомогу в харчах, одязі та відповідному приміщенні, 4) налагодити тісну співпрацю дому зі школою та довести цим, що молодь наша — це єдиний і найдорожчий скарб на чужині, якого свідоме громадянство не сміє спускати з ока.

Забезпечення існування школи — це головне завдання усієї громади. Кожний свідомий того, що несе відповідальність за молодь перед Богом та Історією. Для проводу вибрано головою Б. К-ту-д.-Павловича Володимира і 12 членів Управи, які охоче взалися до цієї відповідальної і почесної праці. А працювати є над чим. Народна школа має 120 учнів та 10 учителів; середня 185 учнів та 23 учителів. Маємо надію, що все це спричиниться до вдержання нашої культурної позиції серед чужого моря.

М. Обвіюс.

**АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ
КОНСУЛЯТ у ВІДНІ**

Відень. Американський Генеральний Консулят у бюрі політичного дорадника при Головній Команді американських окупаційних військ в Австрії повідомляє, про своє офіційне відкриття від 7 ц. м. для реєстрації американських громадян. Генеральний Консулят міститься: Wien, IX., Boltzmann-gasse 18.

ЛИСТОПАД

МІСЯЦЬ ІНВАЛІДІВ і ЖЕРТВ
ВІЙНИ — ВДІВ і СИРІТ.
ДОПОМОЖЕМО СУСПІЛЬНІЙ
ОПІЦІ ПІКЛУВАТИСЯ НИМИ.

О С І Н Ї

Вішувала, снігом везла,
Тихі ночі — ласкаві і зірні...
Ти десь ходиш одна й сумна,
Де колишуться тілі вечірні...

Гасне вечора лик золотий,
І ясне твоє чоло — в задумі...

О, якби мені, зірко, прийти
І розвіять гіркі твої думи!

Теплі тіні гуляють в саду...
Чуєш? Осінь замріяна дише...
Я по стежці знайомій іду,
Вітер золото кленів колише...

Десь пожарами міниться світ...
Лине думка до рідної хати:
Чи ти ходиш тепер до воріт,
Як бувало, мене виглядати?

Я прийду, одинока, прийду!
В'яне стомлене серце від муки...
Буду знову у нашім саду
Цілувати тонкі твої руки.

І в огнях засіяну даль
Все перейдене кину з докором.
Щоб ніколи-ніколи печаль
Не вилася з ясним твоїм зором...

Б. Олександрів.

КУЛЬТУРА й НАУКА**З ДІЯЛЬНОСТІ****ЛІТЕРАТУРНО - НАУКОВОЇ СЕКЦІЇ**

Літературно-Наукова Секція при Українському Комітеті в Зальцбурзі згуртувала розпорошені літературні й наукові сили. Кількість членів понад 30. Секцію очолив проф. Є. Гловінський.

Праця проходить у двох відділах: літературному й науковому. Літературний Відділ під керівництвом п. І. Шкварка та його заступника вів передовсім роботу внутрішнього характеру. Відбулися три стислі авторські вечори, а саме Д. Гуменної, І. Смоля і В. Скорупського, реферат проф. Є. Гловінського на тему „Наші перспективи“ та одна прилюдна доповідь М. Миронка на тему „Хвильовий і хвильовизм“.

Науковий Відділ під керівництвом д-ра В. Калини влаштував такі доповіді: 1. проф. Великохатко Ф. „Сезонні раси риб, їх виникнення та економічне значення“, 2. Є. Гловінський „Методологічні уваги до проблеми фінансової експлуатації“.

Миронко.

СПОРТ

Відбулися відбиванкові змагання між УСК „Україна“ та ПСК „Пшишловськ“ з вислідом 2:1 (10:15, 15:13, 15:7) на користь нашої дружини. „Україна“ виявила себе в кращій спортивній формі й тому заслужено перемогла свого сильного противника. Слід підкреслити добру гру д-ра Гіля та Рудзінського з-поміж наших змагунів.

Склад „України“: д-р Гіль, Рудзінський, Лотоцький, Кріль і Василяк.

КОРОТКІ ВІСТКИ

— ІРЛАНДІЯ вислала в Європу 2.000 тон цукру, масла, сира й молока. Цеперша рата допомогової акції для Європи, що плянує висилку харчів у висоті 12 мільйонів доларів.

— АРГЕНТИНА закрила всі німецькі і японські школи. Вчителі звільнені.

— ФРАНЦІЯ замовила в Англії 25 пасажирських, транспортних і торговельних кораблів.

— 1.000 РАБІНІВ передали в Капітолій, в Білому Домі і в британській амбасаді прохання, щоб допустити збільшення жидівської іміграції в Палестину.

— ДЕЛЕГАЦІЯ шведського Червоного Хреста приїхала в Прагу. Шведський Ч. Х. дав для чеських дітей 13.000 кг. сушеного молока.

— РЕШТКИ еспанської „Блакитної Дивізії“ прибули в південну Іспанію з одного італійського табору для полонених.

ПРАВНИЧІ ПРОФЕСІЙНІ СПРАВИ

Дня 5. ц. м. відбулися сходини правників Зальцбургу й околиці. Вислідом нарад було створення Правничої Секції при Українському Комітеті у Зальцбурзі.

З голосів приявних виходило, що хоч відірвані від рідного ґрунту і без можливостей розгорнути працю на ширшій площині, правники все ж таки і в теперішніх умовах стоять перед чималими завданнями. Сюди належали б, між іншим, правна допомога українським переселенцям, підтримка відповідними засобами правопочуття серед нашого громадянства на чужині, самоосвіта, шляхом рефератів, дискусійних вечорів і т. п.

Пам'ятаймо про Суспільну Опіку!

Урядова криза у Франції

Париж, 17. 11. Генерал де Голь, одностайно вибраний головою французького уряду, проголосив учора свою постанову зректися цього становища з уваги на неможливість порозумітися з комуністичною партією при творенні коаліційного уряду.

Фелікс Гуін, президент Національних Зборів, якому де Голь передав свою постанову, заявив, що будуть ще зроблені спроби затримати де Голя на його становищі, але заповів одночасно

зкликання на понеділок Національних Зборів.

Причиною зречення де Голя було домагання комуністів віддати їм у новому коаліційному уряді одне з трьох найважливіших міністерств: міністерство війни, закордонних або внутрішніх справ. Де Голь відмовився прийняти будь-які умови у підборі свого кабінету, тим більше віддати комуністам міністерства, яких вони домагаються.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В О І. Т. — ІНСБРУК. Отримали — дуже вдячні. Матеріал готуємо. Газети від 1 ч. — вишлемо. Вітаємо Вас!

РЕД. Е. ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ — ІНСБРУК. Листа отримали. Матеріал викінчуємо. Привіт Вам!

Д-р МЕРІЯМ-М. — ГРАЦ. Маємо для Вас дуже важливу вістку з Америки. Як передати? Привіт.

РІЗДВ'ЯНЕ ЧИСЛО „НОВИХ ДНІВ“ вийде у збільшеному об'ємі, з літературно-науковим додатком та ілюстраціями.

Матеріали до цього числа — статті, оповідання, нариси, новелі, спогади, вірші й світлинні — надсилати до 15 грудня ц. р., по змозі машинним письмом.

Редакція застерігає собі право необхідних змін і скорочень.

Редакція.

БІБЛІОГРАФІЯ

„ПОКЛІН Князеві Української Церкви Митрополитові Кир Андреєві в перші роковини його смерті — Український Народ. В день 1-го листопада 1945 р.“. 4 стор. з портретом Митрополита.

Видання І. Тиктора — Інсбрук. Wagner'sche Univ.-Buchdruckerei — Innsbruck.

ОБ'ЯВИ й ОГолошення
та повідомлення загального й приватного змісту, приймає Адміністрація „Нових Днів“. Ціна — 25 феників — за слово.

АНГЛІЯ і ВАРШАВСЬКИЙ УРЯД

Лондон, (Е. П.) Англійський уряд повідомив недавно польський уряд, що, на думку англичан, варшавський уряд не виконує своїх зобов'язань щодо свободи преси й промов.

ПРИИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ

на тижневик „Нові Дні“ і щоденник „Останні Новини“ (виходить п'ять разів на тиждень — крім неділі й понеділка). Передплату приймається з поштовою пересилкою у всі місцевості Австрії. Передплатна ціна:

„НОВІ ДНІ“ —

1.60 м. на місяць з пересилкою;

„ОСТАННІ НОВИНИ“ —

5.50 м. „ „ „ „

Можемо висилати попередні числа.

Читайте

— Передплачуйте

— Проширюйте

газету

! „Н О В І Д Н І“ !

— Виходить у неділі й свята —

ОГОЛОШЕННЯ

З доручення Військового Уряду всі українці й білорусини, які мешкають поза табором на приватних мешканнях у Зальцбурзі і до 17 ц. м. не зголосилися в українському комітеті — повинні зголоситися найпізніше 19 ц. м.

При зголошенні необхідно подати точну адресу мешкання й фірми, де хто працює.

Це зголошення є в зв'язку з зимовою допомогою.

Управа Комітету.

О Б'Я В А

Літературний Відділ літературно-наукової секції при Українському Комітеті в Зальцбурзі влаштовує в понеділок 19 ц. м. о 7-й годині вечора в залі Українського Національного Театру (Лексенфельд 21).

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

Прочитають свої твори поети Володимир Скорупський та

Борис Олександрів.

Вступне слово виголосить письменник Іван Шкварко.

Вхід вільний.

ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЮ свого сина **МАРТИНЯКА ЙОСИПА**, народжений 1924 р. в Любіні Великому (Галичина), який останньо перебував у селі Петерсгаген коло Франкфурту н.Одрю. — Мартиняк Михайло, Lehnen Kaserne, Lager, Salzburg. 10—3.

ХТО ЗНАЄ щось про мого сина **Олексія Мирослава ЛУЧАНКО**, який в час капітуляції був у Бреслав, — прошу повідомити: Лучанко Григорій, Зальцбург, Комітет. 6—2

ЗГУБЛЕНО ДОКУМЕНТИ в монастирі на прізвище **ЖЕНЧУК ВАСИЛЬ**, табір ч. 3, кім. 32. Прошу повернути за винагородою. 3—1

ШУКАЮ **ТРИШЕВСЬКУ ВАЛЕНТИНУ** і двох дітей Валіка й Людмилу. Тришевський Анатоль, Мюнхен, Укр. Ч. Хрест. 2—1

ШУКАЮ сина **РУДНИКА ОРЕСТА**. Дати вістку: Ruchnyk — St. Georgen, Pfarrhof, Post Gries in Pinzgau. 2—1

ШУКАЄ **МАРТУ СНЯТОВСЬКУ** Камелюх Іван. Хто знає, де знаходиться, прошу повідомити на адресу: Bischofshofen, Diktenbarak, Zim. 4. 2—1

ШУКАЮ дочку **ПАРАСКУ КОБЛЕВСЬКУ**. Батько Дмитро Коблевський. Bischofshofen, Diktenbarak, Zim. 4. 2—1

ШУКАЮ сина **ГОРЯ ПАКА**, нар. 13. 3. 1928 р., Винники, Львів. Катерина Пак, табір ч. 2, Зальцбург. 1—1

ШУКАЮ дружину **МАРІЮ ГАГІНУ**, народжена 1890 р., залишена в місті Штаер. Хто знає, прошу повідомити на адресу: Kremsmünster, Kreis Kirchdorf, Lager 305, Barak 99. Гагин Лука. 2—2

ШУКАЮ свого сина **ОЛЕКСАНДРА БУРЯКА**, народжений 1923 року, який востаннє перебував у Франкфурті над Одрю — Батько. 3—3